Palvelut ja henkilöstö -lautakunta 24.11.2026

Ikääntyneiden palvelujen myöntämisen perusteiden valmistelun tilannekatsaus

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Suominen Tuula

Päätösehdotus Palvelutuotannon johtaja Pälve Matias

Palvelut ja henkilöstö -lautakunta päättää merkitä ikääntyneiden palvelujen myöntämisen perusteiden valmistelun tilannekatsauksen tiedoksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ikääntyneiden palvelujen myöntämisen perusteet tulivat voimaan 1.1.2023 alkaen. Hallintosäännön 93 §:n 2 kohdan mukaisesti palvelualuejohtaja päättää palvelujen myöntämisen perusteisiin tehtävistä muutoksista. Ensimmäiset myöntämisen perusteet on hyväksytty ikääntyneiden palvelujen palvelualueen palvelualuejohtajan päätöksellä 8.12.2022 § 18. Viimeisin päivitys ikääntyneiden palvelujen myöntämisen perusteisiin on tehty 3.12.2025 § 23.

Nyt ehdotetut muutokset ikääntyneiden palvelujen myöntämisten perusteisiin (oheismateriaali) koskevat omaishoidon tukea, turva-auttamispalvelua, etäkotihoitoa, kotihoidon avaimetonta ovenavausta sekä yö-kotikäyntejä. Lisäksi asiakirjan kieliasua on selkeytetty kuvaamaan aiempaa täsmällisemmin palvelujen sisältöä ja niiden myöntämisen perusteita.

Omaishoidon tuen hoitoisuusluokkaan 1 on lisätty kirjaus myöntämisperusteesta, jonka mukaan hoidettava tarvitsisi ilman omaishoitoa vähintään kaksi kotihoidon käyntiä

vuorokaudessa (oheismateriaalin luku 5.1). Tarkennus perustuu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) OmaKari-suosituksen mukaiseen määrittelyyn, jossa omaishoidon kynnys ylittyy omaishoitajan auttaessa läheistään vähintään kaksi kertaa vuorokaudessa.

Omaishoidon tuen myöntämisen perusteisiin ehdotetaan lisäksi muutosta, jonka mukaan omaishoitajan vapaat on 1.9.2027 alkaen pidettävä kahden kuukauden kuluessa niiden kertymisestä (oheismateriaalin luku 5). Aiempi kuuden kuukauden käyttöaikaa koskeva käytäntö päättyy 31.8.2027. Ennen muutoksen voimaantuloa kertyneitä ja pitämättä jääneitä vapaita ei voi käyttää enää 1.9.2027 alkaen. Muutoksen tavoitteena on edistää vapaiden säännöllistä käyttöä ja tukea siten omaishoitajan jaksamista.

Turva-auttamispalvelun kuvaus on päivitetty vastaamaan uudistunutta palvelukokonaisuutta (oheismateriaalin luku 3.5). Palvelun myöntämisen perusteet säilyvät ennallaan, ja palvelu sekä siihen liittyvät laitteet myönnetään palvelutarpeen arvioinnin perusteella.

Kotihoidon palvelukuvaukseen on lisätty mahdollisuus asentaa asiakkaalle avaimeton ovenavausjärjestelmä eli sähkölukko silloin, kun palvelun toteuttaminen edellyttää henkilöstön pääsyä asiakkaan asuntoon (oheismateriaalin luku 4). Laitteen soveltuvuus arvioidaan palvelun käynnistämisen yhteydessä.

Etäkotihoidon fyysisten käyntimäärien kirjausta on muutettu vastaamaan aiempaa paremmin asiakkaan yksilöllistä palveluntarvetta sekä voimassa olevaa lainsäädäntöä (oheismateriaalin luku 4.5). Kirjauksen mukaan etäkotihoito myönnetään osana muuta kotihoitoa, jolloin fyysiset käynnit toteutetaan asiakkaan kokonaistilanteen ja tarpeen mukaan etäkäyntien lisäksi. Tämä vastaa Sosiaalihuoltolain (1301/2014) ohjausta siitä, että kotihoidon määrän, sisällön ja toteutustavan tulee perustua asiakkaan yksilölliseen palvelutarpeen arviointiin, asiakassuunnitelmaan ja palvelupäätökseen.

Yö-kotikäyntien myöntämisen perusteena olevia palvelutarpeen ja toimintakyvyn määrittelyjä on tarkennettu (oheismateriaalin luku tilapäinen kotihoito 4.2 ja säännöllinen kotihoito 4.4). Tarkennukset koskevat erityishoidon, lääkinnällisen hoidon, perushoidon ja asentohoidon tarvetta sekä yö-kotikäyntien toteuttamista osana kotona selviytymisen arviointia.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vanhusneuvosto antaa lausunnon myöntämisen periaatteista 19.11.2026.

Tulleiden evästysten ja lausunnon perusteella tehdään tarvittavat täsmennykset. Tavoitteena on saada päivitetyt palvelujen myöntämisen periaatteet voimaan 1.1.2027 alkaen.

Toimivalta
Hallintosäännön 57 § mukaisesti palvelut ja henkilöstö -lautakunnan tehtävänä on seurata ja arvioida palvelujen saatavuutta, yhdenvertaisuutta sekä palveluketjujen ja -kokonaisuuksien yhteensovittamista ja tehdä niitä koskevia esityksiä.

Oheismateriaali

- Luonnos ikääntyneiden palvelujen myöntämisen perusteista 2027

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria